

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn.: Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel. 68.45.41.
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

W E E K B L A D

=====

nadruk verboden

20e jaargang nr. 16

=====

5 december 1975

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Ons onderwerp voor heden dient door U in de zaal te worden gesteld. Wat is uw keuze?

x Het mysterieuze in de oudheid met als belangrijkste facetten: Ontstaan, vormen, indelingen, betekenis voor de evolutie van het gewone volk, verband met de joodse godsdienst in het verleden en met het christendom.

MYSTERIËN UIT DE OUDHEID

=====

Het is u wel duidelijk, dat in een korte inleiding niet alle genoemde aspecten volledig behandeld kunnen worden. Maar wij moeten wel beginnen met de vaststelling, dat alle z.g. oude mysteriën in feite voortkomen uit en gebaseerd zijn op de wereldvoorstelling van de mens in de oudheid.

Wie de eerste vorm van mysteriën zoekt, zal terug moeten gaan tot in de oertijd, waarin betrekkelijk kleine stammen geregeerd worden door een soort sjamaan en een sterke man, die het wereldlijk opperhoofd is.

Reeds in die dagen zijn de sjamanen, de priesters, de denkers, die van alles iets moeten kunnen zeggen en daarom voor alles een verklaring zoeken te vinden.

Al wat zij op deze wijze leren, geven zij door, maar uit de aard der zaak alleen aan uitverkorenen. Wij hebben hier te maken met een inwijdingsprincipe, dat nog lang in vele mysteriegroepen zal blijven bestaan: het leerlingsprincipe: De ingewijde kiest zelf zijn opvolger en leidt deze op.

Maar wanneer meer dan één stam tot een gemeenschap gaat worden, is er in de grotere gemeenschappen al snel behoefte aan meer dan één tovenaars. Dit betekent, dat de belangrijkste tovenaars van de stam er een school op na gaat houden.

Hoe kun je echter mensen werkelijk inwijden? Niet alleen maar door hen bepaalde geheimen te vertellen. Je moet hen

bepaalde zaken uit laten beelden. Want het is voor hen belangrijk zich verbonden te gevoelen niet alleen met de dingen, die zij in bepaalde gevallen moeten doen, maar ook met de verklaringen ervan, de verhalen die er omheen gevlochten zijn.

Er ontstaat al snel een soort mysterieverhaal, dat in het begin sterk gebaseerd is op de belevingen van al dan niet legendarische voorvaderen. Dit verhaal wordt door hen, die inwijding zoeken, a.h.w. gespeeld. Wanneer er in het verhaal een schip wordt gebouwd, dan maken de leerlingen een dergelijk schip - mogelijk in het klein. Wanneer er moet worden gevaren, dan gaan de leerlingen zelf naar de een of andere plas en varen zelf. Wanneer er tussen verschillende figuren in het verhaal een gevecht plaats vindt, vechten zij. En in de meeste gevallen is dat niet bepaald een schijngevecht. Elk verhaal wordt uitgebeeld. Wanneer b.v. in het verhaal de bliksem inslaat, dan gooit degene, die de dondergod is, een speer voor de voeten van zijn tegenstander in de aarde.

U moet het dus als volgt zien: de inwijdingen, de mysteriën en de mysteriespelen zijn in wezen een overleveren van geestelijke en andere wetenswaardigheden. Dit gebeurt echter alleen aan uitverkorenen, staat onder een wet van strenge geheimhouding en in het leerproces krijg je als leerling te maken met allerhande figuren en gestalten, waarmee je een één moet gaan gevoelen.

Het zal u duidelijk zijn, dat in een wereld, waarin je heel weinig weet, weinig kunt verklaren, het voor de sjamaan van 't hoogste belang is aanduidingen te vinden. Hij kan immers niet zeggen, waarom b.v. de zon schijnt. Hij weet dit eenvoudig niet, weet zelfs niet, wat de zon is. Dus maakt hij er een zonnegod van met mogelijk een zonneboot, die langs de hemel vaart, of mogelijk een ram, die tussen zijn horens de zon langs de hemel draagt of zelfs een zonnewagen.

Dergelijke verklaringen zijn altijd weer in overeenstemming met de aard van het volk, maar vooral in de beginperiode zijn de verhalen wel degelijk ook vooral in overeenstemming met de behoefte aan macht bij de magier, de sjamaan, of tovenaar.

Waar de eerste werkelijk esoterische ontwikkeling beging, is moeilijk te zeggen. In Mû vindt men reeds een bepaalde vorm van bespiegeling, die zelferkenning ten doel heeft. Maar dan wel om zo te voorkomen, dat men nog verder bedrogen kan worden door kwaadaardige goden en demomen.

In Atlantis komt men al verder. Hier gaat het om het bewuste contact met hogere werelden, die men inderdaad bereikt, zelfs wanneer de mogelijkheden ten hoogste gaan tot in hoog-zomerland. Van werkelijke kontakten tussen geest en mens is hier wel degelijk sprake, het geschiedt langs innerlijke weg - dus niet middels uiterlijkheden - en wordt door de ingewijde volledig als werkelijkheid beleefd. Deze ingewijden betekenen tevens de geboorte van de Witte Broederschap op aarde.

Bij alle inwijdingen is het in deze periode van het hoogste belang, dat degene, die inwijding zoekt, zelf bepaalde eigenschappen bezit en sensitief is. Maar naarmate wij priesterkasten zich verder zien uitbreiden, speelt iets anders mede een rol.

Het is dan niet alleen maar belangrijk, dat men voor zich iets kan presteren, in zich iets kan bereiken. Het is vooral belangrijk, dat je dit alles ook om weet te zetten in een soort macht, een beheersing van je medemensen.

Deze beheersing bestaat in het begin door het feit, dat er onverklaarbare dingen zijn, die de ingewijde wel, een ander niet kan doen.

Bedrog werd hierbij al snel niet geschuwd. Er zijn heel wat voorbeelden van te geven. Een van de meest eenvoudige is het bekende voorbeeld van een tovenaars, die onopvallend enkele kooltjes vuur laat vallen in een holle kalebas, waarin hij reeds eerder droge bladeren heeft gelegd. Even later begint hij onopvallend in de kalebas te blazen, er komt rook uit, de magier begint klanken te stamelen. Hij "spreekt met de voorvaderen," die zich in de rook zouden openbaren. De mensen geloven zijn verklaring en zo kan de tovenaars bepalen, wat de stam in de toekomst zal gaan doen.

Deze truc is eenvoudig, maar kennelijk werkzaam. Rond 1800 behoorde zij nog tot het arsenaal van de tovenaars in midden Afrika.

Terug naar het verleden. Wanneer eenmaal de landbouw zich begint te ontwikkelen, zullen de eisen, die aan de tovenaars worden gesteld, geheel andere worden. Hij is dan niet alleen meer de man, die de richting bestemt, waarin de groep zal trekken of jagen, degene, die de goden aanroept of dieren bezweert, opdat zij zich zullen laten vangen. Hij wordt nu de man, die het ritme van de natuur moet kennen. Hij moet zeggen, wanneer er gezaaid en geoogst zal worden. Hij is degene, die moet weten te zeggen, welke gewassen wel en welke niet op een bepaalde plaats verbouwd kunnen worden.

Bovendien heeft de magier van deze periode te maken met mensen, die in vaste gemeenschappen op dezelfde plaats en met vaste gebruiken samenleven. Want er ontstaan dorpen. Uit deze dorpen ontstaan later soms zelfs steden.

Het is duidelijk, dat je, wanneer je als mens op een vaste plaats woont, je ook steeds meer vaste contacten zult gaan onderhouden met soortgelijke gemeenschappen.

Er ontstaat in deze tijd een inwijdingsleer, die niet meer gebaseerd is op de behoeften van een enkele stam. De inwijding houdt voor leerlingen dan ook steeds meer een soort stage bij andere dan de eigen stam in. Degene, die inwijding zal vinden, zal als leerling niet meer in de eigen stam een plaats kunnen vinden, maar deze eerst elders moeten veroveren. Eerst wanneer hij daar als een soort junioradept naar eigen volk terug wordt gezonden, krijgt hij daar een laatste inwijding, die hem gelijktijdig een plaats verzekert. Wie zover komt, dat hij als tovenaars terugkeert, is er zeker van, dat hij in eigen stam een machtspersoon en priester zal worden.

Hoe de goden zijn ontstaan, zal u allen wel bekend zijn: De mensen zagen onbekende verschijnselen, onverklaarbare dingen gebeuren. Zij namen aan, dat er iets achter moest zitten, een bepaalde macht en waarop kon die anders gelijken dan op een mens? Dientengevolge waren er zeer machtige mensachtige figuren, die - meestal in het verborgene - ingrepen in het menselijke leven, vulkanen deden uitbarsten, de wind

beheersten, de zee deden bewegen, bronnen, stromen, planten beheersten, mensen tegen hun wil konden beïnvloeden en alles, wat u maar wilt.

Zo kom je dan tot een patheion met goden, die overal wel gelijksoortige eigenschappen en functies hebben, maar overal een andere naam en gestalte tonen en soms zelfs een ander karakter toegekend krijgen.

Begrijpelijk: de zon zal in een land, waarin weinig zon is, een weldoende godheid zonder meer zijn. In de woestijn, waarin de zon blakert en de dood kan brengen, is hij eerder een afstandelijke god geworden, een heerser, die wel naar de mens kan uitgrijpen, maar hem naar willekeur leven of dood kan brengen.

De latere mysteriën worden allen opgebouwd rond dit geloof aan de goden. Want iedereen gaat langzaam beseffen, dat deze goden geen werkelijk bestaande godheden zijn. Maar de priesters hebben die goden nu eenmaal langere tijd verkondigd en zelfs wanneer zij anders zouden willen, zij zitten gewoon aan hun vroegere verkondigingen vast, zeker wanneer zij hun macht willen behouden.

Voorbeeld: Ichnaton verkondigt Aton, de zonnegod, die voor allen gelijkkelijk toegankelijk is. Waardoor valt deze verlichte figuur? Door de priesters van Ammon-Ré. De priesters van 'n god, die alleen door middel van zijn priesters heet te werken. Toch zijn Aton en Ammon in wezen gelijk. Aton is Ammon-Ré, Osiris. Alleen: hij is voor een ieder toegankelijk, spreekt tot iedereen. En dat mag niet. Een god moet door priesters werken. Want priesterdom is macht.

Hoe machtig priesters zijn, blijkt wel, wanneer zelfs een verlichte regeerder als Hammurabi slechts wetten geeft, die mede de goedkeuring van de priesters dragen. Deze mensen, die de massa beheersen door hun orakels, dreigingen en zelfs door de z.g. wonderen, die zij doen, kunnen het volk zover beheersen, dat zij zelfs in staat zijn de vorst te beperken in zijn doen en laten.

Het is duidelijk, dat een dergelijke machtsstructuur een neiging in zich bergt tot steeds verdergaande geheimhouding. Dat is in deze tijd nog zo. Er zijn nu ambtenaren, die door hun besluiten de maatschappij regeren. Maar zij zullen geneigd zijn zoveel mogelijk hun gegevens en de redenen voor hun besluiten geheim te houden. Want alleen zo kunnen zij hun beslissingen zonder meer het volk opleggen, daar zij geen verantwoording schuldig zijn over zaken, waarvan niemand weet. Verklaringen wijken bewust van de feiten af, om zo de macht te handhaven en eigen beslissingen door te kunnen drukken.

Zoals bij beampten is er ook onder priesters in het verleden sprake van een steeds toenemende geheimhouding, zodat voor de leek het mysterie steeds ondoorgrondelijker wordt en zelfs vele lagere priesters niet meer op de hoogte zijn van bepaalde krachten, leringen en werkwijzen.

Hierdoor komen er priesters, die meer wetenschappelijk gaan denken en b.v. al snel beseffen, dat de werking van bepaalde planten geen magie is, voortkomende uit banden tussen planten en geesten of demonen, maar dat die planten eenvoudig bepaalde eigenschappen hebben. Zij worden de eerste werkelijke kruidkundigen.

Later ontdekken sommige mensen, hoe je metalen kunt vinden en smelten. Anderen ontdekken, hoe men bepaalde kleurstoffen kunt vervaardigen. Maar hun werken wordt door de priesters, ondanks dit, saamgebundeld onder de magie.

Beslotenheid, geheimhouding, omvat ook dergelijke zaken. Tot voor kort waren er in Afrika nog stammen van smeden, die kleine ovens bouwden op rituele wijze, terwijl het smeltproces van vader op zoon werd overgeleverd. Niemand mocht er bij komen, wanneer men aan het werk was. Om op de juiste wijze te smelten, diende men bepaalde riten te volvoeren en een soort litanie op te zeggen.

De woorden en inkantaties waren natuurlijk voor het resultaat niet zo belangrijk, maar zij dienden wel degelijk om de macht, de uitzonderingspositie van de smid aan een ieder kenbaar te maken.

Priesters moedigen dergelijke ontwikkelingen aan, trekken bepaalde vakbekwaamheden aan zich, zodat men sommige beroepen niet eens kan uitoefenen, tenzij men eerst priester is geworden en gehoorzaamheid verschuldigd is aan de tempel. Want, zo redeneren zelfs de meest goedwillende ingewijden van die dagen: deze dingen zijn wel goed, maar je moogt ze niet aan een ieder in handen geven.

In deze dagen redeneert men nog op precies dezelfde wijze, wanneer het om de atoombom gaat en probeert men eigen alleenrecht te handhaven, ook al zou een ieder een dergelijke bom kunnen maken. Vergeet hierbij niet, dat in het verleden het eerste ijzeren zwaard een even ingrijpende verandering in machtsevenwichten kon betekenen als de atoombom in uw dagen. Zoals de eerste rolslede eens voor de mensen zo belangrijk en gewichtig was, zoveel voordelen bood, dat men het geheim hiervan moest bewaren. Waar dit niet goed mogelijk bleek te zijn, maakte men er een magische geheim van, dat alleen door bepaalde mensen werd beheerst. Alle anderen, die de juiste riten niet kenden, zouden ongeluk aantrekken, wanneer zij toch een rolslede maakten.

Ook de mensen, die zich vooral met innerlijke erkenning van wereld en ik bezig hielden, de esoterici, werden dwangmatig in de priesterkaste opgenomen. Duidelijk: deze mensen zouden bepaalde machten ontwikkelen of kunnen bezitten en dit moest binnen de tempel blijven.

Maar de esoterici wilden hun innerlijke bereikingen en de leer, hoe dergelijke bereikingen mogelijk waren, niet verloochenen. Hun oplossing was het verbinden van deze werkelijke leer aan de uiterlijke vormen van de godsdiensten van stad, stam, of volk, waarbij zij behoorden.

Het is van hieruit, dat het denken van de magiers groeit, terwijl de eerste inwijdingsscholen met geestelijke achtergrond in feite niets anders zijn dan plaatsen, waar esoterici leringen geven, waarbij zij zich als priesters gedragen en zich ook uitdrukken in de terminologie van die priesters.

Maar wij moeten verder gaan in de tijd. Er komen ogenblikken, waarin degene, die de inwijding ondergaat, niet meer in staat is het bedriegelijke gedoe van de priesters in de tempel, - want meer is het vaak niet - zonder meer te blijven aanvaarden. Konflikten ontstaan hierdoor. Denk b.v. eens aan het verhaal van aartsvader Abraham.

Abraham leefde in Ur. In deze stad heerste de maanverering. Op zich was deze geheel aanvaardbaar, ook voor hem. Maar de konklusies, die er uit getrokken werden, waren voor hem niet meer te aanvaarden.

Abraham wordt verdreven. Maar zijn godsdienst is nog steeds sterk met die van Ur verwant. Zijn god openbaart zich nog steeds in vuur, maan en zon. De kracht, die hem steunt, de kracht, die met hem gaat, is de maan.

Abraham wilde zijn kennis ook gebruiken buiten de priesters om. Hij werd vervolgd, maar niet omdat hij een ketter was. In die dagen mocht een mens alles geloven. Maar hij mocht niet met woord of daad de macht van de priesters aantasten.

Wat begrijpelijk is. Want wanneer men zegt, dat een bepaalde prognose niet juist is, of de bron van een bepaald orakel bedenkelijk noemt, vormt men een gevaar voor de gehele machtsstructuur. Dan wordt men gedood, of op zijn minst verdreven.

Abraham is het gevaar voor, vertrekt met zijn familie en bedienden, die langzaamaan een soort stam worden. Maar wanneer wij het oude testament goed lezen, dan treffen wij in Abrahams optreden toch wel vele heidense trekjes aan. Denk eens aan de wijze, waarop hij zijn zoon wil offeren. Goed, later wilde men dit zien als voorbeeld van het plaatsvervangend offer. Maar dat bestond al lang in vele tempels, ook al noemde men het meestal eerder een vrijkopend offer. In Ur, Uruk en bepaalde streken van zuid Azië bestonden dergelijke gebruiken al voor de tocht van Abraham. Wat hij deed, was zeker niets nieuws.

Zelfs in de joods tempel ten tijde van Salomo komt het z.g. vervangend offer voor, waarbij men een gelofte van b.v. bepaalde diensten aan God aflegt, maar zich van deze verplichtingen vrijkoopt door een rund te offeren in de tempel. Het is dus wel zaak alles in het juiste verband te blijven bezien.

Wat is het bijzondere bij mensen als Abraham dan wel? Allereerst wel, dat zij in feite de god in hen, dus de esoterische god en waarde van god beleven en de magische waarden, waarop de priesters steeds weer de nadruk leggen, in feite voor zich als bijkomstigheden beschouwen.

Wat overigens niet betekent, dat deze esoterici nu brave jongens waren volgens de opvattingen van uw tijd. Uiteindelijk kreeg Hager met haar zoon ook een schop onder het achterwerk, toen Abraham een eigen zoon kreeg bij Sara. Ik denk soms wel, dat de vijandschap, die nu nog bestaat tussen de zonen van Ismail en de joden, reeds stamt uit deze overlevering. Dat er een gevoel een rol speelt bij de arabieren, die zich verworpenen gevoelen uit het zelfde gezin en juist daarom hun recht en meer dan hun recht willen hebben, zodra de joden iets machtiger of rijker worden dan zijzelf.

Steeds grotere culturen ontstaan in de wereld. Maar grote culturen kunnen niet ontstaan, besef dit wel, zonder kennis. Kennis is de basis van elke culturele ontwikkeling. De esoterici dringen zo steeds verder door in de geheimen van de natuur, leren steeds meer beseffen omtrent de aarde en het Al. Zij lezen in de sterren. De verklaringen, die zij aan niet ingewijden plegen te geven, zijn daarbij vaak sterk afwijkend van hun werkelijke kennis, belevingen en opvattingen.

Er ontstaan geheimscholen, die nu eens niet alleen maar magisch zijn en niet alleen praktische macht nastreven, maar waar men zoekt naar een persoonlijke beleving, een doorbreken van de grens tussen mens en geest, tussen mens en God.

Deze scholen treffen wij aan in India, in Tibet, in Egypte, maar wat later ook in het zuiden van Afrika, in Zimbabwe. Verborgen op de achtergrond spelen dergelijke scholen een rol bij de Germanen en vikings, maar evengoed treffen wij dergelijke scholen aan in Engeland. Vaak bouwen deze groepen zelfs grote tempels of doen die bouwen, zoals b.v. Stonehenge.

Deze mensen zijn priester, genezer, historicus, kruidkundige, maar ook net iets meer: mensen, die doordringen tot de essentie van het zijn.

Deze essentie wordt steeds meer verteld in de termen van een sterven. Een wonderlijk iets. De mens, die de waarheid wil bereiken, moet de elementen overwinnen, hij moet gezuiverd zijn. De opvattingen van rituele reinheid - iets anders dan hygiëne - doop, onderdompeling, het duister, alles hangt samen met een afstand nemen van de normale wereld.

Het kan trouwens niet anders. Want de mens moet nu eenmaal de normale wereld, de menselijke werkelijkheid, even verlaten wil hij doordringen tot achter alle sprookjes en illusies, die het menselijke leven voor de meesten uitmaken.

Maar de houding van normale mensen wordt door sprookjes bepaald en deze waan kun je niet aantasten. Dat is in uw dagen nog even waar als voorheen. U worden allerhande sprookjes verteld over welvaart, economische noodzaak, politieke samenhangen, machtsevenwichten, warme en koude oorlog. Maar de werkelijkheid hoort u maar zelden. En wanneer u daarvan ooit al iets te horen krijgt, is het voor u meestal al veel te laat.

Ook bij u sprookjes en wel, omdat de menigte zonder meer niet in staat is de werkelijkheid te aanvaarden, of zelfs innerlijke kennis te verwerven, terwijl men aan de andere kant toch het gevoel heeft, dat de mensheid in een bepaalde richting geleid moet worden.

De ingewijde zal iets dergelijks natuurlijk op een andere wijze zien en doen dan b.v. een politicus. Maar ergens is er een vergelijkbaarheid.

Wij zien, dat het oude gebruik van uitbeelding nu een geheel nieuwe gestalte krijgt in de inwijdingsscholen. De mensen worden daarin tot goden.

"Hij, die in zich de kracht heeft gevonden de wereld van de geest te betreden, hij die is voortgegaan langs de verschrikking, die ligt op de grens, gegaan is langs de dansende heerlijkheid van de lichtende geesten en gestaan heeft op het punt, waar hij de wereld in haar geheel heeft kunnen overzien, is een God. Hij kiest voor zich een God." Hij kiest inderdaad een facet uit de natuur, verbeeld door een god, waarmede hij één wil zijn en beeldt dit uit.

Het mysteriespel krijgt nadruk, dit spel, dat de perzen hebben gekend, dat in Babylon niet onbekend was, dat de Dagonvereerders soms opvoerden en dat zelfs in Israëls godsdienst een rol speelde: het mysteriespel, dat mogelijk een meer verfijnde vorm toont in de grote lagen van Alexandrie.

Zoals het mysterieiesspel wat later een meer abstracte vorm vindt in Griekenland. Maar zelfs daar is het mysterieiesspel een diepe ernst voor de ingewijde: een spel, waarin de mens een god gaat leven. Hij vereenzelviget zich met hogere krachten en waarden en ziet zich verrijkt met alle attributen, die aan de gekozen godheid worden toegekend.

Mensen spelen in dergelijke vertoningen ook demonen, want voor demon spelen en verslagen worden is een uitbeelden van het feit, dat het licht in jou altijd weer alle duister zal kunnen verslaan.

De esoterische en de magische kant van de inwijdingen vloeien steeds meer samen. Het mysterieiesspel wordt steeds meer aan de ene kant een werkelijke inwijdingsbeleving en aan de andere kant gelijktijdig een vertoon voor het volk.

In Egypte zijn bepaalde mysterieiesspelen populair, die voor het grootste deel voor het volk worden gespeeld. Maar het laatste deel van dit spel voltrekt zich in 'n andere zuilengalerij, waar alleen priesters en hoogwaardigheidsbekleders aanwezig zijn. Waarbij dient te worden opgemerkt, dat men geen belangrijk ambt kon bekleden in Egypte, wanneer men niet t.m. een lagere priesterwijding had ontvangen.

Overigens was de oriëntatie van de verschillende zuilengalerijen volgens een bepaald plan gericht. Men vertrok dus voor dit laatste deel van het spel naar een andere dimensie.

In al deze spelen is het uitbeelden van een god gelijktijdig een eenworden met die godheid. Wanneer later, veel later, in Egypte de inwijding van de dood ontstaat - die indirect voortkomt uit de overtocht, die een grote rol speelde in de Isis-inwijdingen - zien wij de mens, die drie dagen lang afgesloten blijft van alles: van licht, geluid, voeding en drank. Een mens, die alleen is met zichzelf en zijn angsten en zo in zichzelf de kracht moet vinden om, wetende dat de dood niets is om te vrezen, daar in jezelf de gehele kosmos leeft, naar buiten te treden en te zeggen: Ziet, ik ben herboren.

Bij dergelijke inwijdingen was het overigens gebruikelijk, dat men de ingewijde, die zijn driedagen afzondering zonder gek te worden doorstaan had, te begroeten - vrij vertaald - met de kreet: Heil U, herboren Osiris, zoon van de zon. Men erkende zo in de "herborene" de macht van het leven.

Het is opvallend, dat wij een vergelijkbaar iets treffen bij griekse mysterieiesspelen. Bij een daarvan komen de mensen samen, zingen, dansen tot de morgen, waar de werkelijke inwijdingsbijeenkomst begint met een soort bachtankreet, waarop alles te water gaat: Rituele reiniging dus, eenwording met de elementen.

Bij de tempel worden de vueren ontstoken, want ook het vuur reinigt. Dan komen de gekozenen en beelden, in een vreemde combinatie van dans, pantomime en enkele vastgelegde en te voren bepaalde gesproken woorden, een verhaal uit. Zij leven daarbij de goden, worden tijdelijk tot goden.

Dit was een van de mooiste inwijdingsriten, die ik mij herinner. Maar er zijn natuurlijk vele andere geweest. Soms ook inwijdingen van minder belang. In de tempel van Poseidon was er een inwijdingsweg, waarbij je door het duister moest gaan, langs het vuur moest schrijven, over de afgrond moest balanceren, door water moest gaan, waarvan je niet wist,

hoe breed of diep het was enz.

Het was een ingewikkelde toestand, waarbij men bovendien nog een korfje met wijgaven mee diende te dragen, die op bepaalde plaatsen moesten worden achtergelaten, terwijl soms ook in het duister bepaalde gaven moesten worden gezocht en meegenomen.

Wie deze weg had afgelegd, gold als ingewijd. Maar dat was grotendeels eerder voor leken. Een ieder wil graag ingewijd zijn. Maak het hen moeilijk genoeg, noem hen ingewijde en zij voelen zich tevreden. Zij hebben zichzelf aan zichzelf bewezen. Geef hen vervolgens enkele onbetekenende geheimen en de mensen zijn gelukkig.

Maar de werkelijke ingewijde moet de wereld van de mensen verlaten om een nieuwe wereld te kunnen vinden. Daarom ook trekken de werkelijke inwijdingsscholen zich steeds verder terug uit de samenleving. Niet alleen, dat zij meer geheim worden, maar ook zoeken zij grotere eenzaamheid.

Begrijpelijk is dit zeker. Want meditatie, kontemplatie, magische proeven kun je alleen met goed gevolg volbrengen, wanneer je niet gestoord wordt door de wereld van je medemens. En men had de mogelijkheid stille plaatsen te kiezen, waar dergelijke storingen bijna onmogelijk waren.

Overall in de oudheid is sprake van geheimzinnige tempels of kloosters, temidden van een ontoegankelijk gebergte, aan de rand van een woestijn of iets dergelijks. Daar leefden vreemde mensen samen en zochten inwijding.

De hindoes b.v. hadden een dergelijk klooster op de grens van het huidige Pakistan. Hier bevond zich volgens overlevering de bron of de put van de wereld, waarin men de werkelijkheid van de tijd kon zien. Men noemde dit klooster wel eens "de naaf van de wereld", maar in feite was het een eenvoudige inwijdingsgemeenschap.

Uit het veelgoedendom werd hier gezocht naar de eenheid, naar de scheppende god, een soort Chronos, die het uiterlijke pleegt te verslinden, maar daardoor juist de essentie van zijn wezen, de tijd, tot uitdrukking brengt en zo een ieder, die deze godheid beleeft, onsterfelijkheid geeft als deel van een tijdscheppend geheel.

Opvallend is, dat het eengodendom juist op het gebied van inwijdingen de grootste verschuivingen tot stand heeft gebracht. Het meest bekende oud monotheïsme, dat wij nu kennen als jodendom of jodendom, is de voorvader van het christendom, terwijl beide samen aan de wieg hebben gestaan van de islam, die eveneens monotheïstisch is.

Bij het jodendom hebben wij steeds weer te maken met het werken van ingewijden onder het volk: de profeten. Deze profeten komen soms opeens te voorschijn uit de wildernis en kronen een koning. Ook leggen zij soms een mens de handen op, waarop deze zich ontwikkelt tot ziener en profeet.

Deze profeten kennen zendingen, die hen naar vreemde - heidense - volkeren drijft. Zij doen soms wonderen. Zij zijn kenners van de natuur, weten allerhande wonderlijke kunsten te verzinnen, die verraden, dat zij meer dan hun tijdgenoten van zowel natuurkunde als van psychologie geweten moeten hebben.

Voor het volk mag hier geen werkelijke machthebber bestaan.

De koning is slechts de eerste dienaar van God. Hij is het uitvoerend instrument van de godheid- een denkbeeld, dat men mogelijk heeft overgenomen uit Egypte, waar farao een soortgelijke functie vervulde, zeker in de tijd van de twee rijken.

De profeet leeft teruggetrokken en verschijnt alleen, wanneer het nodig is, het volk op bepaalde zaken te wijzen. De essentie van zijn leringen is veelal een zaak, die vooral op de innerlijke mens betrekking heeft, ook al werden en worden dergelijke uitspraken meestal meer historisch geïnterpreteerd.

Het is duidelijk, dat de inwijdingsleringen bij de Joden, waar wel degelijk inwijdingsscholen bestaan, een afwijkend karakter zal hebben. De zoekers naar inwijding vormen een soort kloostergemeenschap. Hun leven is er een van bezinning, waarin echter voorschriften het meest belangrijk worden geacht. De wetten worden nageleefd tot het laatste tippeltje op de laatste i toe, om het zo eens te zeggen.

Deze mensen zoeken het geheim van God te leren kennen door zich te onderwerpen aan een zeer sterke discipline, gepaardgaande met een zeer intense meditatie. Zo zoeken zij innerlijk verlichting te bereiken.

Opvallend is daarbij, dat zij onder elkaar titels gebruiken voor hen, die bewezen hebben het meest van de goddelijke krachten te bezitten en innerlijk het verste te zijn doorgedrongen in de goddelijke wereld. Men noemt dezen vaak engelen en aartsengelen. Men stelt hen zo a.h.w. gelijk aan krachten uit de hemelse ordening.

De inwijding is hier een ritus geworden, het automatisme van het dagelijkse leven, waardoor men zich tot eenheid met God opwerkt. De esseën en essen - oorspronkelijk twee verschillende richtingen, die eerst later, na Christus' dood, als eenheid worden beschouwd, doen dit op hun eigen wijze.

De essenen zijn zeer disciplinair en leven in besloten gemeenschappen met zeer strenge wetten plus een zeer strikte indeling in rangen en graden van bereiking.

De oorspronkelijke esseën kennen wel de wetten en leven volgens die wetten, maar leven niet in besloten gemeenschappen. Soms leven zij als eremieten, soms vormen zij tijdelijke gemeenschappen, waarin anderen zonder meer te gast kunnen zijn. Zij kennen geen rangen en indeling volgens graad van bereiking en zijn in hun opvattingen en bestrevingen veel minder rigide dan de essenen.

Het zoeken naar het kennen van God in de natuur is bij deze mensen aanleiding tot een soort "terugnaar de natuur-beweging". Wanneer wij b.v. horen van Johannes de Doper, zo blijkt deze tot de esseën te behoren. Jezus, of altans zijn ouders, hebben kennelijk tot de essenen behoord.

Johannes valt op door zijn wonderlijke leefwijze. Hij vertoeft in de woestijn en voedt zich voornamelijk met honing en sprinkhanen- die zo slecht nog niet smaken, maar wat aan noten doen denken. Hij behing zich met dierenhuiden en dit kennelijk op een rituale wijze: hij zag er n.l. in deze huiden uit als een soort sater. Hij imiteerde in zijn uiterlijk dus in feite de natuurgoden, die in die dagen in Griekenland vereerd werden. Hij vereenzelvigde zich kennelijk met bepaalde krachten der natuur.

Deze man treedt op als profeet, maar houdt zich daarbij

zeer strikt aan zijn eigen wetten, zó strikt zelfs, dat dit hem uiteindelijk de kop kost. Zoals menige idealist ten gronde gaat aan zijn behoudendheid t.a.v. zijn ideaal.

Jezus zelf is ook al weer het voorbeeld van een inwijding. Van Jezus' leven wordt maar een bepaald deel verteld, de rest blijft duister. Wat is het meest opvallende hierbij? Het gehele leven is in feite een inwijdingsweg, een inwijdingsverhaal.

Wij zien het ontwaken - Jezus in de tempel. De volgende fase is adept zijn: de leraar, die eerst werkt binnen de synagoge - dus binnen het kader van het priesterschap om dan, als volgende trap, buiten het priesterschap werkzaam te zijn.

Hij toont zich de mensen allereerst als genezer en wonderdoener. Eerst later wordt hij steeds meer in de eerste plaats de leraar. Wanneer het hoogtepunt van de lering bereikt is, demonstreert Jezus zijn vrijzijn van de wereld door zich onafhankelijk van alle wetten menselijke orde op te stellen.

Wanneer Hij dit doet - intocht in Jeruzalem - zo weet hij ook, dat hij de onrechtvaardige wetten van de mensen zal moeten aanvaarden, omdat Hij zich niet mag verzetten tegen de wil Gods, zelfs wanneer die op vreemde wijze door het stoffelijke gezag tot uiting wordt gebracht.

Zijn dood wordt voor zijn leerlingen tot plaatsvervangend offer. De herrijzenis na 3 dagen herinnert aan de reeds beschreven egyptische inwijdingen. Hij keert op aarde weer, herboren uit duister tot licht.

Het geheel doet vele malen denken aan de geestelijke reis van oude inwijdingsverhalen, waarbij de gang wordt beschreven, die men moet gaan door de duisternis, de worstelingen die men heeft, wanneer men moet gaan door de poel der slangen, waarin men met de grootste slang van allen dient te worstelen. Ik meen, dat dit vooral de overwinning op de lichamelijke drijfsten symboliseert. Daarna gaat men over de weiden van vuur om, strevende voort te gaan over de smalle brug der stormen, die over de afgrond voert naar de top der bereikingen. Hier komt men, opeens alles beseffende, tot macht, zodat men de brug, het vuur en de slangen zonder meer kan bevelen: verander u, opdat ik terug kan keren.

Mogelijk vindt u dit een vreemd verhaal. Maar deze gedachtengang: overwinning van het ik en erkenning van de zin van eigen bestaan, ligt op de achtergrond van alle inwijdingen.

Wie verder wil gaan, zal zich afvragen, hoe het dan wel zit met al die moderne inwijdingsscholen als b.v. de rozenkruizers, de theosofen, de maçonnieke loges e.d. Want al deze dingen moeten dan toch wel enige betekenis hebben.

Trouwens: zelfs in de kerken kennen wij bepaalde groepen, die een aparte discipline hanteren en zo een vorm van inwijdings zouden kunnen bereiken. Een voorbeeld hiervan is de geestelijke discipline van Ignatius of de wetenschappelijke discipline van Benedictus. Dezen scheppen inwijdingsmogelijkheden binnen het priesterschap van de kerk van Rome, wat op zijn minst genoemd wonderlijk aandoet.

Zoek je in deze richtingen verder, dan vind je soms wonderlijke verbanden. Het vroege rozenkruizersdenken b.v. toont tekenen van egyptische inwijdingsmystiek, voorzien van griekse symbolen en geënt op het christendom.

Neem je de Johanniters, een oude ridderorde, zo blijken dezen in feite kort na hun stichting vooral binnen de termen van het christendom de oude magie opnieuw te willen beleven- wat hen overigens nogal wat moeilijkheden heeft bezorgd.

Altijd weer zien wij, dat moderne inwijdingsscholen hun origine ver in het verleden kunnen zoeken. Bezien wij b.v. de maçons, dan denkt men veelal aan de kathedraalbouwers van de middeleeuwen. Maar hun overlevering gaat in feite zelfs terug tot Mesopotamië en wel tot rond 5000 v. chr. Een tijd, dat ook Egypte reeds een bloei kent.

Hier bestaat n.l. in de vele kleine rijken van het land tussen de rivieren een z.g. handwerkstucht, die in een door priesters sterk beheerste omgeving meer en meer een middel wordt om esoterische waarden en bereikingen te verbergen en te bewaren binnen de termen van een vak. Het was in die dagen voornamelijk het steenbakkers- en pottenbakkers-gilde, dat deze rol speelde. wat een soort parallel vormt met de vrije metselaars.

Zo de opzet uit Mesopotamie stamt, zien wij toch, dat vooral bij de filosofische geheimen Egypte eveneens een belangrijk strentje bijdraagt. Vooral de hermetica speelt hier een rol, zoals ook in de rozenkruizersloges.

Ik wil hierbij opmerken, dat de rozenkruizers niet een enkele groep zijn, - bepaald door leringen van b.v. Heindel - maar vele groepen, die afzonderlijke namen hanteren, zoals de Goldkreuzer, de mensen van het Lichtende Rozenkruis, de bond van de drie rozen enz.

De ene groep gaat voornamelijk uit van egyptische wijs-heden, de ander lijkt haar basis leringen vooral te ontnemen uit de pythagorese school, terwijl een sterke beïnvloeding door de vroege alchemisten soms ook een rol speelt. Ik denk daarbij aan de alchemisten, zoals die leefden tussen 300 v. chr. en rond 300 n. chr.

In al deze gevallen is de basiskennis dus wel heel oud. Maar zij wordt omgevormd, in andere termen vertaald. Om U een voorbeeld te geven: alchemie was in de eerste aanleg in feite gewone chemie. In Egypte waren alchemisten priesters, die b.v. cosmetica maakten, schijn-goud vervaardigden enz. Ook maakten zij glazen voorwerpen, waarbij zij het geheim kenden om glas met glas te polijsten.

Dit is echter meer en meer overgegaan in een tevens zoeken naar geestelijke waarden, waarbij het experiment pas waarde had, wanneer een geestelijke beleving daarbij een rol speelde; tot wij rond 1600 zien, dat juist het magische aspect voor de meeste volgelingen toch maar griezelig is.

Dan gaat men alles opeens in esoterische termen vertalen en vergeet men al te vaak de andere, praktische helft van de leer, die er toch ook bij behoort. Bij de rozenkruizers zien wij iets dergelijks: er bestaan symbolische waarheden, zoals de reis van de ziel.

Deze is bedoeld als verduidelijking van de gang van alle levende kracht, maar wordt uitgedrukt in de termen van menselijk bestaan en bewustzijn: de ziel stamt uit het goddelijke, ontwikkelt bewustzijn, wordt mens middels het bestaan in geestelijke sferen en wordt mens, die sterft.

Dan reist de ziel dor het duister, keert terug tot de menselijke wereld, gaat door de geestelijke werelden en keert terug tot het goddelijke. Naarmate het ego bewuster is, zal het bewustzijn eerst teloor gaan, naarmate het ik dicht bij de godheid komt. Dat is de kringloop.

Toch ligt dit beeld dicht bij de kringloop van het leven, zoals wij die uitgedrukt vinden bij natuuraanbidders, die lang voor het begin van deze jaartelling leefden in de berglanden van India. Ook zijn overeenkomsten aan te tonen tussen de z.g. arcana der rozenkruizers en leringen, die in de tijd van Assyrië reeds hebben bestaan.

Kijken wij naar de wijze, waarop het grote geheim van de trillende kosmos met zijn werkelijkheid en weerkaatsing verklaren, vinden wij steeds weer gegevens uit de kernleer van Pythagoras. Zijn omschrijving van de werking der trillingen. De mathematica van eens, een esoterische taal in feite, vinden wij terug in de symboliek van vele loges: het oog in de driehoek, de haak en de passer, de driehoek in de cirkel.

Voor het gewone volk zijn die dingen, vooral in de middeleeuwen, lang niet zo interessant meer als voorheen. Priester-zijn betekent echter ook dan nog: macht hebben. Naarmate priesters in grotere gemeenschappen op gaan treden, zijn zij machtiger, kunnen zij meer eisen stellen en hebben zij meer mogelijkheden in de wereld.

Het is duidelijk, dat - wanneer er eenmaal een grote kerk is ontstaan - er geheel geen behoefte meer is de gewone gelovigen werkelijk deel te laten hebben aan het mysterie. Aan de andere kant kun je hen natuurlijk niet geheel zonder besef van het mysterie laten leven.

Wat zien wij? In de kathedralen speelt men mysteriespelen. Spelen, die ongetwijfeld grote invloed hebben op de interpretatie van het geloof. Maar ook mysteriespelen, die onleesbaar worden voor een ieder, die niet weet, hoe hij met al wat wordt uitgebeeld, moet omgaan. Het wordt gewoon vermaak en bergt toch inwijdingsgegevens in zich.

Maar dat gebeurt meer. Denk maar eens aan het kaartspel, dat voortkomt uit de tarot. Weinige mensen beseffen, dat de basis hiervan een uit Egypte stammend hyrogliefenspel is. Men kon deze tekens volgens bepaalde systemen rangschikken en las daaruit dan niet zijn levenslot, maar de werkelijkheid van zijn wezen. Want de oorsprong van de tarot heet, vrij vertaald: spiegel der ziel.

Wij zien, dat men deze tekens omvormt tot kaarten, die meer en meer gewone kaarten worden. Men moet nu de betekenis van de kaart kennen. Zonder dit werkt het geheel niet meer. Wat u op het ogenblik beschouwt als het bijzondere van de tarot, is in feite niets anders dan de indeling, die stamt van de oude franse speelkaart - die staven, munten enz. als kleurteken droeg. Waarbij wij, verder teruggaande, ontdekken, dat b.v. munten als kleur het eerst voorkomen in Venetië en waarschijnlijk daar weer voortkomen uit kennis omtrent China, waar men een wichelspel met munten speelt. Kortom: de tarot, beeld van de rota, de kringloop, is nu voor u weer een middel om het lot te raadplegen. Maar de rota zelf wordt tot een systeem, dat tevens weer een weg tot inwijding vormt.

In deze tijd zoeken de mensen steeds meer naar geestelijke

waarden en waarheid.

Maar gelijktijdig blijken vele inwijdingsbewegingen in deze tijd verward te zijn. Bij b.v. de magonnerie kunnen wij zien, dat tegenover een enkele loge, die haar streven naar mystieke erkenning en werkelijkheid als het meest belangrijk ervaart, er 5 à 6 loges zijn, waarin dit alles bijzaak is. Het ritueel is een soort komedie, waaraan je meedoet om de broederschap en de relaties, die die broederschap mogelijk maakt. Uw land is wat dit betreft nog heilig vergeleken bij bepaalde andere landen. De reformatoische invloed van Nederland is in de meeste loges hier toch nog wel aanwezig. Er zijn echter andere landen, waarin de geestelijke betekenis van het merendeel der loges praktisch is weggefallen.

Kijk naar de rozenkruizers. Ik constateer, dat in de plaats van een werkelijk zoeken bij vele groepen eerder een soort zelfverheerlijking tot stand is gekomen, het denkbeeld van een eigen bereiking, die men alleen maar kan handhaven door zich als een alwetende op te stellen tegenover allen, die nog streven - wat in vele gevallen aanleiding wordt tot zelfbedrog en geestelijke schade kan veroorzaken.

Maar ook hier zien wij eenlingen en soms zelf groepen, die tot werkelijke bereiking en beleving komen. Groepen zijn er overal, ongeacht het genootschap, waarbij zo toevallig de mensen zijn aangesloten.

In de theosofie zie ik iets dergelijks. De theosofie is gebaseerd op kennis plus filosofie van de stichteresse. Toch heeft madame Hélène vooral in het begin van haar streven het verschil niet geweten tussen half bedrog, onbewust handelen en werkelijke openbaringen. Zij is gekomen op een punt, waarop zij diepe wijsheden kon ontvangen en verwerken.

Zoals deze figuur nu eenmaal was, wilde zij zich met deze erkenningen ook gaarne laten gelden. Zij was ongetwijfeld een ingewijde, zij het een eigenzinnige, die niet bepaald vies was van een stuntje, zelfs wanneer dit in feite op een soort bedrog neerkwam.

Zij bracht een leer, die de mens een geheel nieuwe beleving van God mogelijk maakte en een nieuwe besefomtrek zichzelf. Wat wist men immers voor haar tijd in Europa af van chakras, geestelijke uitstralingen enz.? Zo goed als niets. Zoals men weinig of niets wist van de verschillende tijdperken, waarin de mensheid veranderen moet en als een nieuw ras nieuwe kosmische invloeden moet kunnen verwerken. Zo goed als niets. Dit alles werd gegeven, uitgewerkt.

Maar voor de volgelingen werd het al te snel tot een soort evangelium: niet materie om mee te werken, maar een onaantastbare basis van een geloof. Wat betekent, dat alleen zij, die in zich vrijelijk zoeken verder te gaan zonder zich te laten belemmeren door de grenzen, die een bepaalde interpretatie stelt aan dit zoeken, hogere werkelijkheid kunnen vinden en een nieuwe inwijdingsweg leren gaan. Maar dergelijke mensen zijn er toch wel, ook onder de theosofen.

Wie zegt u, dat degenen, die de juiste meditatie-discipline niet gebruikt, daarom zal falen? Wie zegt u, dat een priester, behorende tot de een of andere kloosterorde, die zich schijnbaar meer met politiek bezighoudt dan met iets anders, niet zal slagen, wanneer hij zoekt en mediteert?

Er is geen grens te stellen, waardoor je kunt zeggen: in deze groep is geen inwijding mogelijk, maar in gene wel. Alleen kun je met zekerheid zeggen, dat de inwijdingsscholen, zoals die nu optreden, iets bewaard hebben van het oude.

Zij werken met de geheimzinnige klank, met de symbolen, met de juiste groepering, de beurtzang en inkantatie, met de inhoud van de mensen en de krachten van het duister en het licht, zoals zij werken met het gaan door de dood en de beschouwing van alles, wat je achter je moet laten, wanneer je een nieuw leven wilt aanvaarden.

Zo zijn er vandaag nog inwijdingen. Maar de inwijdingen der oudheid zijn hierin toch niet meer volledig weerspiegeld. Het oude mysteriespel, waarin je, improviserende binnen een schema, zelf god werd en deze god kende en beleefde, heeft plaats gemaakt voor ten hoogste gestyleerde bijeenkomsten.

De intense beleving der absolute reiniging, van konfrontatie met het leven en magische bezweringen, is al lang verdwenen en zelfs het denkbeeld van de innerlijke zekerheid, waaruit je wonderen kunt doen, heeft plaats moeten maken tot een gevoel, dat je niet moet streven om meer te kunnen, maar er tevreden mee moet zijn om, met hetgeen je reeds hebt, wat beter te werken.

Toch zijn de oude inwijdingsmysteriën nog steeds de bron van alle inwijdingsmogelijkheden, die u vandaag kent en wanneer er in deze tijd sprake is van een geestelijk reveil, zo vinden wij als onwillekeurig hierin toch weer de schaduw van het reeds vergeten verleden.

Wanneer wij zien naar mensen, als b.v. de Jezuspeople, die u op andere gronden moogt verwerpen, dan zult u daarin weer de spontaniteit van het samenzijn, het scheppen van een sfeer, terwijl het oude joodse quorum weer ontstaat als voorwaarde voor het gezamenlijk bidden en beleven van God.

Het oude leeft, onbeseft, ook nu nog voort. Zoals in het verleden de godsdienst bepaald werd door de inwijdingen en inwijdingsmogelijkheden, ondanks zichzelf, zo zal ook in deze dagen de inwijding bepalen. Want de ingewijde heeft altijd het vermogen te doorschouwen. Hij beschikt over andere vermogens. Hij kan spreken over en vanuit het licht in hem, dat de enige werkelijkheid is, dat, wat voor u God is. En wat meer is: hij kan werken met dat licht.

Tegen dit alles kan geen enkel formalistisch priesterschap op. Daaretegen kunnen de sentimentaliteiten niet op, waarmee men de massa samenbindt, of de misleidende verklaringen en beloften, waardoor men probeert macht uit te oefenen.

De werkelijke ingewijde bestaat nu, zoals hij steeds bestaan heeft. En zoals het ingewijden zijn geweest, die altijd weer mede het lot van de mensheid bepaalden, zo is dit ook in deze dagen nog steeds het geval.

Want nog steeds zoekt de massa naar symbolen, waardoor zij zich minder machteloos kan gevoelen, kan hopen op een compensatie, zonder te beseffen, dat zij deze laatste eerst zelf moet scheppen. Nog altijd zoekt de massa naar een God, die geeft, rechtvaardigt, kortom, voor alle dingen zorgt. Want de mensen zijn nog niet zover, dat zij kunnen leren zien, hoe in henzelve de krachten liggen, die zij nu voor een groot deel aan hun God toekennen.

De mensen van heden willen in God zekerheid en liefde vinden. Zij willen in Hem de wraak tegenover hun vijand vinden en de bescherming van hun bezittingen. Maar de ingewijde weet, dat je pas waarlijk in het licht kunt gaan en met het licht kunt leven, wanneer je bereid bent alle offers te brengen en alles achter te laten, zo nodig zelfs eigen stoffelijk leven.

"Alleen hij, die zich inzet, geheel gedreven door het licht " zo citeer ik een oude school " en door zich de kracht van de waarheid en het licht manifesteert in de vorm, waarin hij leeft, het volk, waarin hij leeft en de wereld, waarin hij leeft, zijn besef en krachten voortdurend uitende tegenover allen, die ze willen aanvaarden, zelfs indien dit zijn ondergang zou moeten betekenen, hij is waarlijk in staat de elementen te beheersen, de krachten in zich te kennen. Hij is deel van de wereld boven de goden".

Ik meen hiermede een voor een dergelijk omvattend onderwerp een redelijke samenvatting te hebben gegeven. Na de pauze kunt u zeggen, wat volgens uw denken in deze inleiding heeft ontbroken.

Ik wens u een aangename pauze.

--0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Vrienden,

Het is mij een waar genoegen u allen nog hier aan te treffen. Dat is het bewijs, dat u het zo slecht nog niet vond. Wat hebt u aan vragen en opmerkingen?

x U hebt de atlantische beschaving niet genoemd ...

- Correctie: Ik heb de atlantische tijd wel degelijk genoemd en gewezen op de esoterische ontwikkeling, die zo belangrijk was, dat zij zelfs de basis vormde voor de Witte Broederschap. Buiten beschouwing liet ik de ontwikkeling van het stands- of tempelpriesterdom, dat zich tot een grote magische en wetenschappelijke macht binnen het rijk wist te ontwikkelen, maar zich voornamelijk door geld en goed liet beïnvloeden.

Er is veel kwaads ontwikkeld in de atlantische periode. Toch benader ik haar positief, want zij heeft de wereld een wijsheid achter gelaten, die belangrijker is dan de dwaasheid, die ook daar voorkwam, maar die je niet moogt beschouwen als een zuiver atlantisch verschijnsel.

Atlantis is ontstaan door emigratie uit het rijk Mû. Vissers hebben zich buiten het vaste land op eilanden gevestigd en zich zo aan de strijd en dwang van Mû onttrokken. Zo ontstond een rijk, dat zeker niet zo groots en fantastisch is geweest.

Oorspronkelijk was het 'n samenstel van kleine landbouw- en vissersgemeenschappen vaak met elk een eigen vorst, soms meerderen op een eiland, soms alleen op een stukje grond temidden van de oceaan.

De vissers ontwikkelen zich deels tot handelaren. Dan ontstaat voor het eerst een krijgsmans kaste. Eerst wanneer deze zeer sterk wordt, komt er iets tot stand, dat meer doet denken aan het atlantische rijk, waarover u zoveel hebt gehoord.

Profeten en priesters bestaan hier, die wel wat doen denken aan typen als Abraham: mensen, die God en de lichtende krachten beleven en berera zijn deze ook aan een ieder te openbaren.

Wanneer het te druk wordt, er te veel spanningen, rumoer oorlog en twist ontstaat in het rijk, trekken deze wijzen zich bijna allen terug in de eenzaamheid. Zij zijn dan te vergelijken met de kluizenaars, zoals men die tot voor kort nog kon vinden in bossen, of b.v. de berggebieden van de Karakorums.

De mensen, die hen opzoeken, krijgen geestelijke raad, geestelijke adviezen en niet, zoals zij begeren, uitspraken, die stroken met hetgeen zij willen horen of krachten, waarmee zij anderen om de oren kunnen slaan.

Nu zijn er altijd wel leerlingen, die aan een inwijding beginnen, maar het later toch preferen om goed te leven. Dezen worden de eerste priesters, die zich al snel tot een eigen kaste verenigen.

De eerste grote ringsteden ontstaan in deze periode. Zij zijn als volgt opgebouwd: buiten slaven verblijven, daarbinnen een ring van pakhuizen, daarbinnen woningen van burgers, daarbinnen tempels en huizen van krijgers, daarbinnen weer het centrum, het paleis, de vesting van de heerser.

De priesters treden in deze gemeenschappen op als makelaars, administrateurs enz. en hebben grote handelsbelangen. Dat is trouwens ook nu nog het geval. Ga alleen maar eens na, wat er aan aandelen en bedrijven in handen is van het Vaticaan, of wat de handelsrelaties zijn van b.v. de boeddhistische monniken op Ceylon.

Orakels moeten worden gegeven en dienen meteen ook de zakelijke belangen van tempels en priesters. De goden worden ontleend aan het belangrijkste element van dit rijk: de zee. Het is wel duidelijk, dat de god van een volk van vissers en handelaren ter zee een zeegod moet zijn. Omdat hij zee-god is, moet hij iets menselijks hebben, maar hij moet ook de kentekenen tonen van de zee zelf. Er ontstaat een Dagon-achtige voorstelling.

Opvallend is hierbij, dat dergelijke goden vaak verlandinwaarts worden aangetroffen: zeegoden in de woestijn bij wijze van spreken. Het is duidelijk, dat in de atlantische trek, vermoedelijk de laatste of slaventrek, de godsdienst over grote afstanden is verbreid.

Ook hier blijkt de priesterkaste op de duur veel kennis te vergaren: de priesters dienen materiaalkennis te hebben, want zij drijven handel en geven handelsadviezen. Zij moeten veel weten van de krachten der natuur, want steeds weer vraagt men hen orakels te geven over b.v. weer, zeestromingen, het gevaar van vulkanisme enz.

Ook een behoorlijke kennis van vreemde landen, de mogelijkheden en toestanden bezitten deze priesters, want zij zijn bij de handel betrokken en bezitten overal wel al dan niet tot priesterlijke rang verheven waarnemers.

Onderzoek wordt langzaam aan een deel van hun bedrijvigheid. De priesters worden langzaam ook tot de wetenschapsmensen van dit rijk. Maar hun wetenschap toont zich als magie, want zij blijft duister voor iedereen, behalve de enkele ingewijden.

De priester is in die dagen mechanicus, bouwer, dokter, rechter, advocaat, beul, vaak alles verenigd in één persoon. Het zijn deze priesters, die de voortdurende strijdigheden in het rijk aanmoedigen, om zo voor eigen tempel voordeel te behalen. Wanneer de vorsten bijeenkomen in een groot verbond en dit geen rekening meer houdt met de belangen van de priesterstand als eerste en voornaamste doel, zien zij zelfs de kans deze bond uiteen te doen vallen. Er ontstaat een grote oorlog en de eerste ramp van Atlantis is het gevolg.

Daarna is de rol van de tempelpriesters een tijdlang uitgepeeld, Maar met hun kennis krijgen zij op de duur toch weer de macht in handen. Men is in het begin ernstig van plan alleen goede dingen tot stand te brengen. Maar al snel vervagen deze goede voornemens, Vergeten wetenschappen worden weer opgenomen en onderwezen, waarna de priesters als dominerende macht optreden in het laatste en wankel verbond tussen de vorsten van het tweede Atlantis.

Er volgt weer een oorlog, waarbij men zelfs probeert vulkanen tot actie te brengen. Het gevolg is de ondergang van het grootste deel van het rijk. De witte of bergpriesters weten dit kennelijk tevoren. Zij trekken weg, voor de laatste oorlog goed uitbreekt.

Een grote groep esoterisch geschoolde en gerichte mensen trekt weg en neemt daarbij de weg, die veel later ook de z.g. slaventrek zal nemen. Zij trekken door het noorden van Afrika tot in Egypte, waar het merendeel van hen naar het noorden verder trekt.

De witte priesters zoeken een land, waarin de voor hun werken en streven belangrijke eenzaamheid te vinden is. Het resultaat is de nederzetting in de Karakorums - waarvan zelfs nu nog nakomelingen bestaan - en de vestiging van de eerste gemeenschap in het tibetaanse hoogland.

Een nevenproduct van hun doortocht is een reeks van filosofieën, die o.m. in Egypte een rol spelen, maar ook invloed hebben in het noorden van India en zelfs deels in China verder ontwikkeld worden.

Kort voor en tijdens de laatste ramp trekken veel slaven, maar ook enkele priesters en handelaren, weg. Sommigen van hen kiezen een zelfde weg, maar buigen dan rond de Middellandse zee weer naar het noordwesten af. Zij verbreiden rituelen en godsvoorstellingen van het oude Atlantis, maar zullen de volkeren niet kunnen beheersen, waarbij zij te gast zijn, of waarmee zij strijden om zich een plaats te verwerven.

Zij hebben grote invloed op de nieuwe interpretatie van onderwereldverhalen, die door de priesters symbolisch bedoeld werden, maar snel vertekenen tot een beeld van hellewerelden enz.

Men kan stellen, dat de atlantiërs 'n grote invloed hebben gehad op de gedachtenwereld van noordelijk Afrika en zuidelijk Europa. Zij hebben ook delen van zuid Amerika met hun denken sterk beïnvloed, ofschoon hun directe inwerking niet rijkt tot Mexico.

Maar wanneer volkeren in een grote volksverhuizing via midden Amerika doordringen tot Mexico blijken atlantische invloeden, zij het verbasterd, ook hier een rol te spelen en de handelwijze van de priesters hier mede te bepalen.

x   Waren dit de inkapriesters?

-           De inka's waren geen priesters, maar een stam van krijgers, die oorspronkelijk uit Bolivia kwamen. Zij werden tot heersers, adel en later ook administratoren. De priesters stamden uit de oorspronkelijke inwoners, maar werden door de eisen en opvattingen van de inka's wel beïnvloed.

Wel is enige kennis van Atlantis in zuid Amerika doorgedrongen, o.m. de bouwwijze. Men heeft in de Andes een z.g. Cycloopenmuur gevonden, die deels onder gestolde lava bedolven was. Een poging tot koolstofdatering maakt duidelijk, dat dit bouwwerk rond 40.000 jaren oud is. De stapelwijze is die, welke ook voor de atlantische tempels en paleizen werd gebruikt.

x   Zijn de pyramiden gebouwd op ruïnes van atlantisch bouwwerk?

-           Er is wel steen van een oud bouwwerk gebruikt voor de z.g. chaoskamers in het fundament. Maar de pyramide zelf is geen atlantische bouwvorm. Wel kende men ronde torenachtige bouwsels in verband met de eredienst. Tijdens de trek heeft men dezen soms ook gebouwd, maar lager dan normaal. Op de duur heeft men een hoekige bouw gebruikt, mogelijk omdat dit met ongeschoold personeel gemakkelijker te verwezenlijken was. Dezen zou men kunnen beschouwen als vierhoekige pyramiden met een in verhouding tot de hoogte zeer smalle basis.

Deze bouwsels waren bestemd om op de top de goden aan te roepen. Vermoedelijk hangt dit samen met de gewoonte van de eerste wijzen van Atlantis, om "de berg op te gaan om met de goden te spreken." Ook in de bijbel vinden wij soortgelijke denkbeelden, zoals het gaan van Mozes op de Sinai.

Op de duur wordt dit uitgevoerd door een soort terrasvormige stapelbouw te gebruiken. Denk als voorbeeld aan de zigguraths. Ook hier op de top een platform, gewijd aan de hoogste god, de god van licht. Ook in Zuid Amerika treffen wij dergelijke bouwsels aan.

U doelt op de pyramiden van Kefren. Dezen zijn echter als grafteken gebouwd. Duidelijk moest men de farao iets dergelijks als graf beloven, omdat hij anders de kosten niet betaalde.

In de grote pyramide heeft men echter oude leringen en denkwijzen in de bouw geïntegreerd, waardoor een van de gangbare norm sterk afwijkend labyrint ontstond. Door intriges kwam men zover, dat de grote pyramide als tempel gebruikt kon worden. Eerst daarna werd zij bekleed met gepolijste steen. Zo schiep men een baken op de hemelstreken en door de weerkaatsing van de vlakken kon men aflezen, welke tijd van het jaar aan zou breken.

Sterrekundige waarnemingen werden eveneens gedaan door op het raakpunt van dalende en stijgende gang een watervlak aan te brengen. Op deze wijze was het waarnemen van sterren en planeten ook overdag mogelijk.

In dit geheel heeft men wel oude kennis geïntegreerd. De overleveringen speelden bij de bouw van de grote pyramide een rol, de bouwvorm was reeds enkele eeuwen bekend. De architecten van Egypte gebruikten overigens bij alle bouwsels van belang bepaalde regels, omtrent verhoudingen enz., die, naar ik meen, van Atlantis stammen.

x Hoelang bouwde men over een pyramide?
- Gemeenlijk tussen de drie en vier generaties, dus minstens
60 à 70 jaren.

x Waarom is er zo weinig van de techniek van Atlantis be-
waard gebleven?

- U hebt eveneens een behoorlijke kennis in uw dagen. Maar
voor alles hebt u middelen nodig, die er na een grote ramp
wel eens niet meer zouden zijn. Dan zoudt u geen kunststoffen
meer kunnen maken, geen buskruit misschien, geen kanonnen meer
kunnen gieten enz.

Het antwoord is dus eenvoudig: na de laatste ramp beschikten
de overlevenden niet meer over voldoende middelen om hun
betere technische producten weer te vervaardigen. Vorm en theorie
omtrent vele producten bleef wel bewaard, maar het technische
kunnen verdween al snel.

Ik moet echter sluiten en wil dit doen met een oud stukje
van een mysterie:

Gij spreekt in stilte, licht. En gij, die mij beschijnt,
zijt mij als duisternis, want ik kan niet verdragen het lichte,
dat gij zijt.

Toch staal ik heel mijn wezen. Ik gord mij tot de strijd,
bedwing angsten en vrezes, zelfs onvolkomenheid en ga met
vaste schreden voort in het verteren licht.

Tot gij de schellen van de ogen neemt mij en ik voor
het eerst aanschouw het licht, waaruit ikzelf geboren ben.

U, kracht, die ik erken als de kracht, waaruit alles leeft.
ik vraag u niets, omdat gij mij reeds alle dingen geeft.

Maar ik wil u zien, ik wil U leven, ik wil uw zijn
gestalte geven. Ik wil herboren in uw kracht worden tot een
uiting, tot uw macht, vertaald in woorden, die mijn medemens
verstaat.

Vergeef mij dan, o machtig licht. Wanneer gij mij met
blindheid slaat, toch ga ik voort, op u gericht. Gij zijt
mijn doel en werkelijkheid....

Wat een deel is van een inwijdingshymne, die ik, naar
ik vrees, wel heel vrij heb vertaald. Zij was van perzische
oorsprong. Ik meende, dat zij als passend slot voor deze
bijeenkomst kon dienen.

Ik hoop, dat u, naast alle teresse voor Egypte, Atlantis
en Mû toch ook enige aandacht zult kunnen vinden voor de
innerlijke bewustwording, het werkelijke mysterie, dat het
meest belangrijke van alle menselijk leven is.

Ik dank U voor uw aandacht en wens U een goeden avond.

-o-o-o-o-o-

N.B.

Op 5 December vindt g e e n bijeenkomst plaats. Een
verslag zal dus niet verschijnen.

DE STERAVOND OP 12 DECEMBER is alleen toegankelijk
met uitnodiging. Alle beschikbare plaatsen zijn reeds ver-
deeld. Een verslag van deze avond moogt u rond 19 december
tegenmoet zien.

red.

d.d. 20 november 1975

-o-o-o-o-o-